

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 291/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duřu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou RIBÁR & PARTNERS, s. r. o., Halenárska 18A, Trnava, IČO 53 191 030, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Igor Ribár, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Tk 1/2016 a jeho rozsudku č. k. 24 Tk 1/2016 z 22. marca 2018, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018 a jeho rozsudku č. k. 5 To 79/2018 z 19. júla 2018 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 50/2020 a jeho uznesení č. k. 4 Tdo 50/2020 z 1. júna 2021 a o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou RIBÁR & PARTNERS, s. r. o., Halenárska 18A, Trnava, IČO 53 191 030, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Igor Ribár, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Tk 1/2016 a jeho rozsudku č. k. 24 Tk 1/2016 z 22. marca 2018, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 79/2018 a jeho rozsudku č. k. 5 To 79/2018 z 19. júla 2018 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tdo 51/2020 z 1. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa svojimi ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 14. septembra 2021 domáhali vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. a), b) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 Tk 1/2016 z 22. marca 2018 (ďalej len

„napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 To 79/2018 z 19. júla 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“). Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] sa okrem toho domáhal vyslovenia porušenia už uvedených práv aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tdo 50/2020 z 1. júna 2021 a sťažovateľ [REDAKOVANÉ] sa domáhal vyslovenia porušenia už uvedených práv aj uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 51/2020 z 1. júna 2021. Sťažovatelia zároveň navrhovali, aby ústavný súd zrušil predmetné uznesenie najvyššieho súdu, ako aj napadnutý rozsudok krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Obaja sťažovatelia si zároveň uplatnili aj finančné zadostučinenie v sume 3 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavných sťažností a k nim pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav vecí:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu boli sťažovatelia (popri ďalších obžalovaných, pozn.) uznaní za vinných z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. a), c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov [ďalej len „Trestný zákon“ ([REDAKOVANÉ])] a podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona ([REDAKOVANÉ]) s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Za to im bol podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní dvanástich rokov ([REDAKOVANÉ] s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona) a trest odňatia slobody v trvaní jedenástich rokov a ôsmich mesiacov [REDAKOVANÉ] s použitím § 38 ods. 2, 4 a § 37 písm. m) Trestného zákona]. Obom bol zároveň uložený ochranný dohľad v trvaní dvoch rokov podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] bol zároveň uložený podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trest prepadnutia v rozsudku špecifikovaných vecí.

3. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolania, ktoré krajský súd druhým výrokom napadnutého rozsudku zamietol. Následne podali obaja sťažovatelia aj dovolania, pričom dovolanie sťažovateľa [REDAKOVANÉ] odmietol najvyšší súd uznesením č. k. 4 Tdo 50/2020 z 1. júna 2021 a dovolanie sťažovateľa [REDAKOVANÉ] odmietol najvyšší súd uznesením č. k. 4 Tdo 51/2020 z 1. júna 2021.

4. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 3/2022-7 z 2. februára 2022 ústavné sťažnosti sťažovateľov vedené pod sp. zn. Rvp 1892/2021 ([REDAKOVANÉ]) a sp. zn. Rvp 1893/2021 ([REDAKOVANÉ]) spojil na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1892/2021, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia v oboch svojich ústavných sťažnostiach spochybňovali v prvom rade zákonnosť zloženia senátu okresného súdu. Sťažovatelia uviedli, že v predmetnej trestnej veci bola vec pridelená senátu okresného súdu v zložení JUDr. Katarína Batisová ako predsedníčka senátu a [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako členky senátu (prísediace). Náhradným predsedom senátu bol JUDr. Ladislav Réves a náhradnými členmi senátu boli [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. [REDAKOVANÉ] sa nezúčastnil hlavného pojednávania 29. mája 2017 a ani žiadneho z nasledujúcich hlavných pojednávanií. Sťažovatelia videli pochybenie aj v tom, že okresný súd sa

s touto skutočnosťou (absencia náhradného prísediaceho) procesne nevysporiadal a nezisťoval ani dôvody neúčasti tohto náhradného prísediaceho. Dňa 22. júna 2017 sa pojednávania nezúčastnila riadna členka senátu (prísediaca) [REDACTED]. Predsedníčka senátu, resp. okresný súd ani v tomto prípade nezisťovali dôvod jej neúčasti a s touto jej neúčastou sa podľa sťažovateľov tiež procesne nevysporiadali. Hlavné pojednávanie 22. júna 2017 okresný súd vykonal podľa sťažovateľov v nekompletnom zložení, a to v zložení senátu, ktorý tvorila riadna predsedníčka senátu JUDr. Katarína Batisová a prísediaca [REDACTED]. Ako náhradníci boli prítomní JUDr. Ladislav Réves ako náhradný predseda senátu a [REDACTED] ako náhradný prísediaci. Sťažovatelia sa domnievali, že toto pojednávanie bolo vykonané v nezákonnom zložení pretože do konania nenastúpil náhradný sudca (prísediaci). Predmetné konanie bolo následne po oznámení zmeny právnej kvalifikácie a na žiadosť obhajoby v zmysle § 284 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odročené. Nato sa konalo 11. júla 2017 ďalšie hlavné pojednávanie, kde predsedníčka JUDr. Katarína Batisová už nebola prítomná, ale náhradný sudca JUDr. Ladislav Réves rozhodol sám z pozície náhradného sudcu o svojom nástupe do konania namiesto pôvodnej sudkyne JUDr. Kataríny Batisovej z dôvodu jej preloženia na krajský súd. Ako z dodatku č. 8 k rozvrhu práce na rok 2017 z 21. júna 2017 vyplýva, s účinnosťou od 1. júla 2017 bolo rozhodnuté o prerozdelení nevybavených vecí JUDr. Kataríny Batisovej, ktorá tak už minimálne na pojednávaní 22. júna 2017 mala vedomosť o vzniku prekážky trvalej povahy brániacej jej vykonať hlavné pojednávania po 1. júli 2017. Napriek tomu o vstupe náhradného sudcu 22. júna 2017 nerozhodla a vznik prekážky neoznámila. Náhradný predseda JUDr. Ladislav Réves pokračoval 11. júla 2017 v hlavnom pojednávaní, pričom oznámil dôvod neúčasti pôvodnej predsedníčky a rozhodol o svojom vstupe do konania. Podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní z 11. júla 2017 ako prísediaci boli uvedení [REDACTED] a [REDACTED] a náhradný prísediaci [REDACTED]. Predseda JUDr. Ladislav Réves sa predošlou absenciou [REDACTED] už nezaoberal. Uvedeným postupom podľa sťažovateľov došlo k porušeniu § 246 ods. 2 Trestného poriadku, pretože prísediaca [REDACTED] sa už nemala zúčastňovať hlavných pojednávaní z dôvodu jej absencie na predchádzajúcom pojednávaní. Následne 17. augusta 2017 sa pokračovalo v hlavnom pojednávaní za prítomnosti JUDr. Ladislava Révesa, [REDACTED] ako prísediacej a náhradného prísediaceho [REDACTED]. Súd následne po zistení prítomnosti otvoril hlavné pojednávanie a zopakoval doterajší priebeh dokazovania. Až po daných úkonoch oznámil predseda senátu, že namiesto členky [REDACTED] nastupuje ako prísediaci [REDACTED]. Už opísané okolnosti považovali sťažovatelia za porušenie ich základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ústavy, pretože senát v priebehu konania konal a rozhodol v zmenenom a neúplnom zložení.

6. Druhou spoločnou námietkou sťažovateľov bolo ich tvrdenie, že po zmene právnej kvalifikácie skutku na hlavnom pojednávaní nedošlo k vykonaniu dokazovania v smere jej zmeny. Pritom tvrdia, že z tohto dôvodu sa nemohli v priebehu celého konania plnohodnotne brániť, pretože nepoznali obsah skutku, a teda nemali ani priestor a čas na prípravu obhajoby. Uvedené podľa sťažovateľov predstavovalo porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b) a d) dohovoru.

7. Okrem spoločných námietok videl sťažovateľ [REDACTED] porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý súdny proces aj v tom, že konajúce sudy založili svoje napadnuté rozhodnutia aj na nezákonne vykonanej domovej prehliadke. Konkrétne sťažovateľ

poukázal na vady zápisnice o vykonaní domovej prehliadky, napr. nesprávne uvedený čas začiatku prehliadky, nesprávna identifikácia osoby, u ktorej sa mala vykonať (██████████), adresovanie výzvy podľa § 104 ods. 1 Trestného poriadku nesprávnej osobe (██████████), evidovanie vecí vydaných ██████████ (pervitín a iné veci, čo mala pri sebe v kabelke, ako aj drogy a veci nachádzajúce sa v spálni) ako vecí zaistených pri domovej prehliadke a napokon začatie samotnej prehliadky bez prítomnosti sťažovateľa. Sťažovateľ síce uznal, že jeho námietkami proti predmetnej domovej prehliadke sa najvyšší súd v uznesení č. k. 4 Tdo 50/2020 z 1. júna 2021 podrobne zaoberal, no domnieva sa, že tieto závery najvyššieho súdu sú arbitrárne.

8. Napokon sťažovateľ ██████████ videl okrem spoločných námietok porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu aj v tom, že najvyšší súd sa v rámci dovolacieho konania na jeho podnet neobrátil prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor Európskej únie, a to vo veci posúdenia, či slovenská právna úprava [§ 172 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 138 písm. j) Trestného zákona] nie je v rozpore s rámcovým rozhodnutím Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstat trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami v aktuálnom znení (ďalej len „rámcové rozhodnutie“). Sťažovateľ ██████████ sa totiž domnieva, že slovenská právna úprava, ktorá bola aplikovaná v jeho veci, porušuje zásadu proporcionality trestných sankcií.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

9. Podstatou oboch ústavných sťažností je porušenie základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ústavy) napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu. Ďalej sťažovateľ ██████████ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu [čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. a), b) a d) dohovoru] postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj postupom a uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 50/2020 z 1. júna 2021 (hoci sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti uviedol zjavne nesprávny dátum 17. februára 2021, pozn.). Sťažovateľ ██████████, hoci bol zastúpený rovnakým právnym zástupcom ako sťažovateľ ██████████, namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu [čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. a), b) a d) dohovoru] iba vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 51/2020 z 1. júna 2021 (v petite uvedený rovnako nesprávny dátum rozhodnutia 17. februára 2021, pozn.) vyčítal sťažovateľ ██████████ iba porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

10. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

12. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

13. Z obsahu ústavných sťažností a ich príloh je zřejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľmi podaných odvolaní. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnými sťažnosťami prezentovaného porušenia základného práva na zákonného sudcu napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavných sťažností sťažovateľov nemá ústavný súd danú právomoc, preto ich bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

14. Sťažovatelia tiež namietali porušenie svojich v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu, ktorým krajský súd zamietol ich odvolania. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podali obaja sťažovatelia dovolanie.

15. Z uvedeného vyplýva, že sťažovatelia mali aj vo vzťahu k napadnutému postupu a rozsudku krajského súdu k dispozícii účinný prostriedok nápravy (vo forme dovolania), ktorý využili a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) pritom v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Právomoc ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preto (okrem výnimočných prípadov) uplatniteľná až po vyčerpaní riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré právna úprava subjektom zúčastneným na konkrétnom konaní pred orgánom verejnej moci v záujme ochrany ich práv (vrátane základných práv a slobôd) poskytuje.

16. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že námietky, ktoré sťažovatelia vo svojich ústavných sťažnostiach vyčítali napadnutému postupu a rozsudku krajského súdu [zákonný sudca, zmena právnej kvalifikácie, nezákonnosť domovej prehladky (████████) a nepoloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (████████)], si uplatnili aj vo svojich dovolaniach v rámci príslušných dovolacích dôvodov. Pretože najvyšší súd sa v dovolacom konaní zaoberal predmetnými námietkami sťažovateľov, ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavné sťažnosti sťažovateľov aj vo vzťahu ku krajskému súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu:

17. Sťažovatelia namietali porušenie základného práva na zákonného sudcu iba vo vzťahu k okresnému súdu a ku krajskému súdu, no už nie vo vzťahu k najvyššiemu súdu, ktorý sa extenzívne vysporiadal s touto ich námietkou, ktorú obaja vzniesli vo svojich dovolaniach [v dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku]. Keďže ústavný súd vzhľadom na dôvody uvedené v predošlej stati musel odmietnuť ústavné sťažnosti v časti smerujúcej proti okresnému súdu a krajskému súdu a sťažovatelia nenapádali porušenie tohto základného práva aj vo vzťahu k napádaným rozhodnutiam dovolacieho súdu (hoci predstavuje významnú časť argumentácie ich ústavných sťažností), v tejto stati sa aspoň stručne vysporiada aj s touto námietkou, a to s poukazom na materiálny prístup k ochrane ústavnosti.

18. Najvyšší súd v uznesení č. k. 4 Tdo 51/2020 z 1. júna 2021, ako aj v uznesení č. k. 4 Tdo 50/2020 z 1. júna 2021 rovnako uviedol: „*Opatrením predsedu okresného súdu z 8. augusta 2016, s poukazom na dôvodný predpoklad, že hlavné pojednávanie by mohlo trvať dlhší čas, boli podľa § 246 ods. 1 Tr. por. určení ako náhradný sudca JUDr. Ladislav Revés a ako náhradní prísediaci ██████████ a ██████████. Dňa 24. augusta 2016 sa uskutočnilo hlavné pojednávanie, na ktorom boli prítomní predsedníčka senátu JUDr. Katarína Batisová, náhradný predseda senátu JUDr. Ladislav Revés, prísediaci ██████████ a ██████████ a náhradní prísediaci ██████████ a ██████████. V rovnakom zložení sa uskutočnilo aj hlavné pojednávanie dňa 26. septembra 2016, 25. októbra 2016, 23. novembra 2016, 21. decembra 2016, 9. januára 2017, 17. februára 2017, 10. marca 2017, 21. apríla 2017. Na hlavnom pojednávaní 29. mája 2017 sa nezúčastnil len náhradný prísediaci ██████████, ktorý sa hlavného pojednávania ďalej nezúčastňoval. Hlavné pojednávanie dňa 20. júna 2017 sa*

uskutočnilo za prítomnosti predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej, náhradného predsedu senátu JUDr. Ladislava Revésa, prísediacich [REDACTED] a [REDACTED] a náhradného prísediaceho [REDACTED]. Na hlavnom pojednávaní 22. júna 2017 boli prítomní JUDr. Katarína Batisová, JUDr. Ladislav Revés, [REDACTED] a [REDACTED], nezúčastnila sa ho prísediaca [REDACTED]. Dňa 3. júla 2017 bola vec pridelená sudcovi JUDr. Ladislavovi Revésovi. Hlavné pojednávanie 11. júla 2017 bolo vykonané za prítomnosti predsedu senátu JUDr. Ladislava Revésa, prísediacich [REDACTED] a [REDACTED] a náhradného prísediaceho [REDACTED]. Na tomto hlavnom pojednávaní bolo prijaté uznesenie, ktorým sa oboznámila zmena predsedu senátu, ku ktorej došlo z dôvodu preloženia predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej na Krajský súd v Trnave. Zo strany obžalovaných ani obhajcov neboli po vyhlásení uznesenia vznesené žiadne námietky. Dňa 17. augusta 2017 sa hlavné pojednávanie vykonalo za prítomnosti JUDr. Ladislava Revésa, [REDACTED] a [REDACTED], pričom predseda senátu oznámil, že na miesto členky senátu [REDACTED] vstupuje náhradný prísediaci [REDACTED]. V rovnakom zložení senát zasadal aj na hlavnom pojednávaní 22. augusta 2017, na ktorom bol vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa, a následne aj po zrušení a vrátení veci na nové prejednanie zo strany krajského súdu, kedy sa hlavné pojednávanie na okresnom súde uskutočnilo v dňoch 19. marca 2018 a 22. marca 2018.“

19. Z už citovaného súhrnu je jednoznačne zrejmé (a konštatoval to aj najvyšší súd a v konečnom dôsledku to vyplýva aj z opisu situácie, ako ju poskytlí sťažovatelia, pozn.), že všetci členovia senátu, ktorí napokon vo veci rozhodovali, t. j. JUDr. Ladislav Revés, [REDACTED] aj [REDACTED], sa hlavného pojednávania riadne zúčastnili, a to počas celého konania pred okresným súdom, pričom bezprostredne a priamo vnímali vykonávanie dôkazov a zúčastňovali sa všetkých úkonov. Náhradný sudca alebo prísediaci má postavenie člena senátu, a teda aj jeho oprávnenia a povinnosti, preto má samotný úkon nastúpenia z pozície náhradníka do pozície riadneho člena senátu iba formálny charakter. Čisto formálne výhrady sťažovateľov k nastupovaniu do konania, či už prísediacich, alebo predsedu senátu, neboli spôsobilé spochybníť samotné zákonné zloženie senátu okresného súdu. Rovnako nemohla byť porušením práva na zákonného sudcu ani okolnosť, že pôvodná prísediaca [REDACTED] sa zúčastnila ako prísediaca jedného pojednávania „navyše“ po tom, ako absentovala na jednom z predošlých pojednávanií, pretože nie je žiadna pochybnosť o tom, že finálne zloženie senátu okresného súdu sa zúčastnilo riadne celého pojednávania. S ohľadom na tento fakt nemohol ústavný súd uznať tvrdenia sťažovateľov, že okresný súd rozhodoval v neúplnom, resp. zmenenom zložení.

20. Za dôvody zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer, resp. ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08), a preto ak by sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu aj vo vzťahu k napádaným rozhodnutiam najvyššieho súdu, ústavný súd by ich ústavné sťažnosti musel v takejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie a práva na obhajobu postupom a uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 50/2021 z 1. júna 2021:

21. Sťažovatelia spoločne spochybňovali aj zmenu právnej kvalifikácie po podaní obžaloby, ktorej dôsledkom bolo podľa nich porušenie ich práva na obhajobu. V dovolaniach preto túto námietku podriadili pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

22. Najvyšší súd k tomuto dôvodu v napadnutom uznesení uviedol: „*Na hlavnom pojednávaní 22. júna 2017 predsedníčka senátu v zmysle § 284 ods. 2 Tr. por. upozornila na zmenu právnej kvalifikácie okrem iných osôb aj u obvineného [REDAKOVANÉ] s tým, že obvinení boli vzhľadom na túto skutočnosť poučení, že môžu žiadať o odročenie hlavného pojednávania za účelom prípravy na obhajobu, k čomu na návrh obhajcov napokon došlo. Ďalšie hlavné pojednávanie sa uskutočnilo až 11. júla 2017, lehota (minimálne) päť pracovných dní v zmysle § 284 ods. 2 Tr. por. teda bola dodržaná. Obvinený [REDAKOVANÉ] v reakcii na avizovanú zmenu právnej kvalifikácie podaním adresovaným Okresnému súdu Trnava 27. júna 2017 navrhol dokazovanie doplniť ďalšími výsluchmi. Na hlavnom pojednávaní dňa 11. júla 2017 boli oboznámené návrhy na doplnenie dokazovania podané zo strany všetkých obvinených a strany konania mali možnosť sa k nim vyjadriť, pričom hlavné pojednávanie bolo opätovne odročené. Dňa 17. augusta 2017 bol na hlavnom pojednávaní návrh [REDAKOVANÉ] na doplnenie dokazovania podľa § 277 ods. 2 Tr. por. uznesením odmietnutý. Pred vyhlásením dokazovania za skončené predseda senátu podľa § 272 ods. 2 Tr. por. zisťoval, či strany nemajú návrh na doplnenie dokazovania, u obvineného s negatívnym výsledkom. Po zrušení a vrátení veci súdu prvého stupňa sa hlavné pojednávanie uskutočnilo 19. marca 2018 s následným vyhlásením rozsudku 22. marca 2018. Aj v tomto prípade bola stranám konania daná možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a predseda senátu podľa § 272 ods. 2 Tr. por. zisťoval, či strany nemajú návrh na doplnenie dokazovania, vo vzťahu k obvinenému [REDAKOVANÉ] opätovne s negatívnym výsledkom.“*

23. Najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľ ([REDAKOVANÉ]) bol riadne oboznámený so zmenou právnej kvalifikácie skutku ešte pred vyhlásením dokazovania za skončené, tento mal teda dostatočný priestor na vyjadrenie a návrhy na doplnenie dokazovania. Sťažovateľ tento priestor využil a okresný súd sa s jeho návrhmi vysporiadal riadne nielen na hlavnom pojednávaní, ale aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Najvyšší súd zároveň zdôraznil, že „*napriek upozorneniu na zmenu právnej kvalifikácie podľa prísnejšieho ustanovenia konečný záver súdu znel v prospech obvineného, keďže bol uznaný za vinného pri vypustení kvalifikácie podľa § 172 ods. 1 písm. b) Tr. zák. a § 138 písm. i) Tr. zák. Za súčasného kvalifikačného rozšírenia o § 138 písm. j) Tr. zák. pritom nedošlo k zmene do úvahy pripadajúcej trestnej sadzby, v konečnom dôsledku vykonaná zmena nebola spôsobilá ovplyvniť výšku ukladaného trestu a teda ani postavenie obvineného v tomto smere. Zmena skutkovej vety a jej podstatné časti, ktoré boli formulované súdom prvého stupňa, vyplynuli z dokazovania, uskutočneného aj za účasti obvineného a jeho obhajcu, preto nie je možné uzavrieť, že by obvinený nemal v priebehu celého konania možnosť vyjadrovať sa ku skutkovým zisteniam a realizovať svoje práva tak, ako mu prináležalo. Všetky námietky mal možnosť uplatňovať nielen opakovane v konaní pred odvolacím súdom, ale aj v konaní po zrušení a vrátení veci súdu prvého stupňa, keďže skutkové a kvalifikačné zmeny vyplynuli už z prvého rozsudku vo veci (rozsudok Okresného súdu Trnava z 22. augusta 2017, sp. zn. 24 Tk 1/2016).“*

24. Ústavný súd nevidí v relevantných už uvedených záveroch najvyššieho súdu žiadnu možnosť porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, prípadne práva na obhajobu. Výhrady sťažovateľov v ich ústavných sťažnostiach majú v tomto kontexte všeobecný ráz, pričom jedinou konkrétnou výhradou bolo, že okresný súd po zmene právnej kvalifikácie odmietol viacero návrhov obhajoby na vykonanie dokazovania, ako aj námietok k zmene kvalifikácie. Ústavný súd podotýka, že táto okolnosť logicky vylučuje možnosť, že obhajoba (v tomto prípade sťažovatelia) nemala priestor predložiť súdu argumenty reflektujúce uvedenú zmenu právnej kvalifikácie. Napokon ústavný súd sa stotožnil aj so záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého súd vykonávajúci dokazovanie vo veci nie je, čo sa týka rozsahu dokazovania, viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého, naopak, nie je právne významné. Dôvodnosťou odmietnutia konkrétnych návrhov na vykonanie dokazovania sa už ústavný súd nezaoberal, pretože sťažovateľ ich vo svojej ústavnej sťažnosti tiež žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikoval.

25. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] vo svojej ústavnej sťažnosti osobitne namietal nezákonnosť vykonanej domovej prehliadky, pričom v rámci svojho dovolania túto námietku podriadil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

26. Najvyšší súd vo vzťahu k domovej prehliadke uviedol, že zo zápisnice vyplýva: „[REDAKOVANÉ] bola osobou, ktorá s obvineným [REDAKOVANÉ] mala v záujmovom byte bývať (túto skutočnosť potvrdil aj obvinený v konaní pred súdom prvého stupňa), pričom sám obvinený sa v čase začatia prehliadky v byte nenachádzal, preto jej bola výzva na dobrovoľné vydanie vecí adresovaná správne, i s prípadným časovým odstupom. Hoci spoločné užívanie bytu neskôr svedkyňa poprela, na zákonnosť tohto procesného úkonu to nemá vplyv. Zo zápisnice nevyplýva, že by v čase výkonu domovej prehliadky bola táto skutočnosť kýmkoľvek spochybňovaná, pričom s obsahom zápisnice boli oboznámené všetky zúčastnené osoby (nesúlad obsahu a východiskových bodov zápisnice s následnými výpoveďami je potom už otázkou hodnotenia dôkazov v konkrétnom konaní, ku ktorému dovolací súd nie je povolaný). Ďalej netreba opomínať ani skutočnosť, že výzva bola adresovaná nielen [REDAKOVANÉ], ale i samotnému obvinenému [REDAKOVANÉ], a to ihneď po jeho zadržaní a po príchode na miesto domovej prehliadky, kde bol oboznámený s dovtedy zaistenými vecami, t. j. ihneď, ako to bolo možné. Orgán vykonávajúci domovú prehliadku teda v tomto smere dodržal literu zákona s ohľadom na možnosti, ktoré mal. V tejto súvislosti nie sú relevantné ani špekulácie o tom, či sa [REDAKOVANÉ] dostavila na úkon dobrovoľne a či orgány činné v trestnom konaní vedeli, kde sa obvinený nachádza a či mu mali umožniť účasť na domovej prehliadke, resp. kedy sa dotknuté osoby na domovú prehliadku dostavili. Popísané úkony orgánov činných v trestnom konaní vyplývali z konkrétnej situácie predmetnej veci a v jej kontexte boli adekvátne a odôvodnené.“ K námietke sťažovateľa týkajúcej sa vecí, ktoré vydala [REDAKOVANÉ], najvyšší súd zdôraznil, že výzva na dobrovoľné vydanie vecí sa adresuje osobe, ktorá obhliadané priestory skutočne užíva (R 97/2018-II). Takouto osobou teda nemusí byť iba obvinený, ale aj ďalší oprávnení užívatelia nehnuteľnosti.

27. Ústavný súd, rovnako ako najvyšší súd neidentifikovali, čo sa týka domovej prehliadky sťažovateľa, žiadne porušenie zákona, a teda nemohli konštatovať ani porušenie základného práva na súdnu ochranu. Tvrdenia sťažovateľa, že [REDAKOVANÉ] nebola osobou, u ktorej sa mala prehliadka vykonať, resp. nebola osobou, ktorej mohla byť adresovaná výzva podľa § 104 ods. 1

Trestného poriadku, sa nezakladajú na pravde. Ústavný súd súhlasí so záverom, že relevantným pre posúdenie, či [REDAKOVANÉ] skutočne užívala nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom domovej prehliadky, bol skutkový stav ustálený v čase vykonania samotnej prehliadky (keď túto skutočnosť podľa zápisnice nikto nespochybňoval – a túto okolnosť nespochybňuje ani sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti). Následná výpoveď v konaní pred súdom (výpoveď svedkyne J. [REDAKOVANÉ], že v čase vykonania domovej prehliadky nebývala so sťažovateľom, pozn.) vyznieva vzhľadom na okolnosti účelovo, a preto ju nie je možné považovať za rozhodujúci faktor zákonnosti samotnej domovej prehliadky. Ako správne aj najvyšší súd podotkol, ide o okolnosť hodnotenia dôkazov (konkrétne tejto neskoršej výpovede [REDAKOVANÉ], pozn.). Napokon pokiaľ ide o nesprávny čas začatia domovej prehliadky uvedený v zápisnici, túto okolnosť (že v zápisnici je uvedený nesprávny čas) nespochybňuje ani najvyšší súd, no takáto nepresnosť v zápisnici o domovej prehliadke nespochybňuje výsledky tejto prehliadky (resp. sťažovateľ to ani netvrdil, pozn.), a preto jej tiež nebolo možné pripočítat' za následok nezákonnosť celého dôkazu.

28. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

29. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 50/2021 z 1. júna 2021 (a postupom, ktorý viedol k jeho vydaniu) a sťažovateľom označenými právami ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 51/2021 z 1. júna 2021:

30. Argumentácia sťažovateľa [REDAKOVANÉ] k zmene právnej kvalifikácie po podaní obžaloby je obdobná ako argumentácia sťažovateľa [REDAKOVANÉ] (aj keď v petite svojej ústavnej sťažnosti namietal vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 51/2021 z 1. júna 2021 iba porušenie základného práva na súdnu ochranu, a nie aj práva na obhajobu, ako to urobil sťažovateľ [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 50/2021 z 1. júna 2021, pozn.) a odpoveď najvyššieho súdu na jeho dovoláciu námietku podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v podstate totožná (najmä strana 14 uznesenia najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 51/2021 z 1. júna 2021), preto ústavný súd iba plne odkazuje na citácie a závery v bodoch 22 až 24 odôvodnenia tohto uznesenia.

31. Osobitnou námietkou, ktorú uplatnil sťažovateľ [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 51/2021 z 1. júna 2021 je jeho tvrdenie, že najvyšší súd sa v rámci dovolacieho konania na jeho podnet neobrátil s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor Európskej únie. Najvyšší súd v rámci posúdenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zdôraznil, že rámcové rozhodnutie, ktoré bolo zmenené a doplnené smernicou Európskeho parlamentu a Rady

(EÚ) z 15. novembra 2017, bolo prijaté na účely stanovenia minimálnych pravidiel týkajúcich sa trestných činov a trestov v oblasti obchodovania s drogami, a teda určuje minimálne štandardy, ktorými sú členské štáty viazané z hľadiska dosiahnutia požadovaného výsledku. To logicky znamená, že členským štátom takáto legislatíva nebráni v prijatí ešte prísnejších opatrení v boji proti obchodovaniu s drogami, ktorý je v tomto prípade jej hlavným cieľom. Prísnejšia zákonná úprava v tomto kontexte nemôže byť teda porušením noriem Európskej únie a ani popretím eurokonformného výkladu Trestného poriadku. Ústavný súd preto v plnej miere súhlasí s najvyšším súdom v tom, že návrh na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie bol v kontexte sťažovateľovho prípadu úplne neopodstatnený. Ústavný súd ešte dodáva, že účelom rámcového rozhodnutia je zabezpečiť, aby sa za drogové trestné činy (resp. trestné činy vymedzené v čl. 2 a 3 rámcového rozhodnutia, pozn.) neukladali príliš mierne tresty, a sťažovateľovo subjektívne presvedčenie, že mu bol uložený príliš vysoký trest, preto v tomto prípade nevytvára žiadne interpretačné napätie, ktoré by bolo potrebné riešiť prejudiciálnou otázkou, a preto ani nevyhovenie sťažovateľovmu návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie v dovolacom konaní nemohlo predstavovať porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu.

32. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tdo 51/2021 z 1. júna 2021 a sťažovateľom označeným základným právom na súdnu ochranu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ██████████ v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavných sťažností v celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, ako ich špecifikovali v petite svojich ústavných sťažností (zrušenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, priznanie finančného zadosťučinenia, ako aj náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu